

نقش هوش هیجانی و سبک رهبری مربیان در انگیزش موفقیت و تعهد کشتی‌گیران نخبة ایران

غلامرضا خاکساری^۱، رضا صابونچی^{۲*}، مجید سلیمانی^۳

تاریخ تصویب: ۹۷/۰۳/۳۰

تاریخ دریافت: ۹۶/۱۰/۲۰

چکیده

هدف از انجام این تحقیق نقش هوش هیجانی و سبک رهبری مربیان در انگیزش موفقیت و تعهد کشتی‌گیران نخبة ایران با استفاده از مدل معادلات ساختاری است. تحقیق حاضر از نظر هدف، کاربردی و از نظر استراتژی، همبستگی است. جامعه آماری تحقیق شامل کلیه کشتی‌گیران حاضر در نیمه اول سال ۱۳۹۶ در اردوی تیم ملی می‌باشد، که تعداد آنها ۱۵۶ نفر بود. به علت محدود بودن جامعه آماری، تعداد نمونه‌ها با جامعه آماری برابر در نظر گرفته شد. در جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه هوش هیجانی لان و همکاران (۲۰۰۹)، سبک رهبری چلادورای (۱۹۸۰)، انگیزش موفقیت رابرتز و ترشو (۱۹۹۸) و تعهد ورزشی اسکاتلان و همکاران (۱۹۹۳) استفاده شد. پایایی ترکیبی پرسشنامه‌ها به ترتیب ۰/۷۱، ۰/۷۴، ۰/۷۰ و ۰/۸۱ به دست آمد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی و آمار استنباطی نظیر آزمون کلموگروف اسمیرنوف و مدل معادلات ساختاری استفاده شد. یافته‌های تحقیق نشان داد که ضریب تأثیر هوش هیجانی مربیان در انگیزش موفقیت ($\beta=۰/۹۲۵$)، در تعهد ($\beta=۰/۷۹۹$) و سبک حمایت اجتماعی مربیان در انگیزش موفقیت ($\beta=۰/۸۳۷$)، در تعهد ($\beta=۰/۸۱۷$) و سبک بازخورد مثبت مربیان در انگیزش موفقیت ($\beta=۰/۶۶۸$) و در تعهد ($\beta=۰/۶۳۹$) در سطح آلفای ($\alpha=۰/۰۵$) معنی‌دار بوده است لذا می‌توان گفت که هوش هیجانی و سبک‌های رهبری ذکر شده در انگیزش موفقیت و تعهد ورزشی کشتی‌گیران نخبة ایران تأثیر معنی‌داری دارد.

کلید واژه‌ها: هوش هیجانی، انگیزش موفقیت، تعهد، سبک رهبری، کشتی‌گیران نخبة

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، واحد بروجرد، دانشگاه آزاد اسلامی، بروجرد، ایران

۲. استادیار گروه تربیت بدنی، واحد بروجرد، دانشگاه آزاد اسلامی، بروجرد، ایران*

۳. استادیار گروه تربیت بدنی، واحد ملایر، دانشگاه آزاد اسلامی، ملایر، ایران

*Email: babaksportazad@gmail.com

*Email: Saboonchi.reza@yahoo.com

*Email: Mjd_slymn@yahoo.com

مقدمه

امروزه گستره تحقیقات علوم ورزشی تا آنجا پیش رفته است که عدم استفاده از یافته‌های علمی در عمل، موجب عدم کارایی و عقب ماندن از کاروان توسعه و پیشرفت می‌شود. تحولات سریع و تغییرات در ورزش و بالا رفتن سطح توقعات نیروهای انسانی بسیاری از چالش‌ها در ورزش را برجسته نموده است و همچنین کسب موفقیت و عملکرد مطلوب ورزشکاران در مسابقات ورزشی از موضوعاتی است که بیشترین توجه سازمان‌های متولی ورزش در کشورهای مختلف را به خود معطوف نموده است (علی محمدی و همکاران، ۱۳۹۲: ۱۱۱).

در حال حاضر، در ورزش حرفه‌ای این حقیقت برای افراد شرکت‌کننده آشکار شده است که دیگر نمی‌توانند به روش‌های سنتی دهه‌های گذشته متکی باشند و مربیان نیز بیش از پیش دریافته‌اند که به منظور شرکت در مسابقات می‌بایست از راهبردهای علمی جدید استفاده کنند (بیگمی و همکاران، ۱۳۹۵: ۲۰۱).

یکی از ابعاد مهم در تصمیم‌گیری مربیان، هوش هیجانی^۱ است. گلمن^۲ (۱۹۹۵) هوش هیجانی را چنین توصیف می‌کند: این هوش مشتمل بر شناخت احساسات خویش و استفاده از آن برای اتخاذ تصمیم‌های مناسب در زندگی است. توانایی اداره مطلوب خلق و خوی و وضع روانی و کنترل تکانش‌هاست. عاملی است که به هنگام شکست، مهارت اجتماعی یعنی خوب تا کردن با مردم و کنترل هیجانات خویش در رابطه با دیگران و توانایی تشویق و هدایت آن است. در آخرین تجدیدنظر خود، هوش هیجانی را توانایی ادراک، ارزیابی و ابراز عواطف تسهیل عاطفی تفکر، شناخت، تحلیل و بکارگیری دانش عاطفی و تنظیم مدبرانه عواطف تعریف کرده است (غفوری و همکاران، ۱۳۹۲: ۹۱).

اهمیت هوش هیجانی زمانی روشن می‌شود که مربیان ورزش بدانند هیجان‌هایشان تأثیر بسزایی در تصمیم‌گیری‌های آنها دارد. شدت و تنوع هیجان‌هایی که در طول روز برای یک فرد بروز می‌کند، تعجب برانگیز است. یافته‌ها نشان می‌دهند که یک فرد بیدار در هر ساعت به‌طور میانگین ۲۷ هیجان و در ۱۷ ساعت بیداری در طول روز، حدود ۴۵۶ هیجان را تجربه می‌کند؛ یعنی بیش از ۳۰۰۰ تجربه در طول هفته و بیش از ۱۵۰۰۰۰ تجربه در طول سال فرد را همراهی می‌کند که تعداد زیادی از آنها در ساعات کاری روی می‌دهند. هیجان‌ها دائماً با انسان‌ها همراه هستند، چه موجودیت آنها را بپذیریم و چه آنها را نفی کنیم، مربیان تحت تأثیر و کنترل هیجان‌هایشان هستند. احساسات، افکار، تصمیمات و رفتار مربیان معمولاً تحت تأثیر هیجان‌هایشان قرار دارند، با این حال کمتر قادر به شناسایی و استفاده از آنها به نفع خود هستند و از طرفی دیگر هوش هیجانی به فرد کمک می‌کند که خود و دیگران را به راحتی پذیرفته، راه‌هایی را جستجو کند که با احساسات سخت، راحت برخورد نماید (واسیلیکی و دیمیترا^۳، ۲۰۰۹: ۱۰۴).

همچنین از ابعاد مهم دیگری در تصمیم‌گیری مربیان، انتخاب یک سبک و شیوه مربیگری است. اینکه مربی چگونه تصمیم می‌گیرد، کدام مهارت‌ها و استراتژی‌ها را آموزش می‌دهد، چگونه سازماندهی لازم را برای تمرین و مسابقه را به انجام می‌رساند. از چه روش‌هایی برای ایجاد نظم و انضباط تیمی استفاده می‌کند و از همه مهم‌تر، در تصمیم‌گیری‌ها چه نقشی را برای ورزشکاران در نظر می‌گیرد (فیکویی، ۱۳۹۲). لذا سبک رهبری^۴ فرایندی است رفتاری، با ماهیت بین فردی که با هدف تأثیر و ایجاد انگیزه در اعضا و برای تحقق اهداف سازمان یا گروه ایجاد می‌شود. سبک رهبری نیز الگوی رفتاری فرد است که به هنگام اقدام برای نفوذ در فعالیت‌های دیگران، از خود نشان می‌دهد (کیانی، ۱۳۹۴: ۳۲).

از نظر حسن ناییبی (۱۳۹۵) یک مربی موفق کسی است که بتواند به ورزشکاران در بهبود دامنه وسیعی از مهارت‌ها و توسعه آنها به‌ویژه در ابعاد جسمانی، تکنیکی، تاکتیکی و روانشناختی کمک کند. برای اینکه یک مربی بتواند کار خود را به نحو مناسبی انجام دهد، ضروری است که به‌ویژگی‌های روحی و روانی ورزشکار خود جهت خاصی بدهد (حسن ناییبی، ۱۳۹۵: ۱۰۲).

1. Emotional intelligence
2. Golman
3. Vasiliki & Dimitra
4. Leadership style

امروزه یکی از جنبه‌ها و ابعاد مربیگری، انتخاب شیوه و سبک مربیگری^۱ در تیم است، زیرا در واقع مربیان همان رهبران تیم محسوب می‌شوند. همان‌گونه که رهبری، فرآیند نفوذ بر کارکنان است، مربیان نیز می‌توانند با نفوذ بر اعضای تیم و با ایجاد انگیزش، سخت‌کوشی، تعهد و رضایت‌مندی به اهداف تیمی خود دست یابند. یک مربی موفق کسی است که بتواند به ورزشکاران در بهبود دامنه وسیعی از مهارت‌ها و توسعه آنها به‌ویژه در ابعاد جسمانی، تکنیکی، تاکتیکی و روان‌شناختی کمک کند (فتیحی و نوروزی، ۱۳۹۲: ۱۰۱).

مطالعات زیادی در زمینه سبک‌های رهبری با استفاده از نظریه‌های رهبری در مدیریت انجام گرفته و مدل‌های زیادی نیز ارائه شده است که در این میان می‌توان به مدل چالادواری برای رهبری مربیان در موقعیت‌های ورزشی اشاره کرد که در این مدل دو سبک حمایت اجتماعی و سبک بازخورد مثبت مربیان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌باشد.

سبک حمایت اجتماعی، سبکی است که مربی با استفاده از آن برای ارضاء نیازهای متقابل شخصی ورزشکاران تلاش می‌کند و رابطه دوستانه با بازیکنان دارد، مسائل و مشکلات آنها را بررسی و به حل و فصل اختلافات بین اعضای تیم کمک می‌نماید. این سبک با نیازهای اجتماعی ورزشکاران، به‌صورت فردی و گروهی سروکار دارد و همچنین سبک بازخورد مثبت، سبکی است که مربی ورزشکاران را مورد تقدیر قرار می‌دهد و از بازی آنها تعریف می‌کند (معمدی، ۱۳۹۴: ۱۱).

نتایج مطالعات گودینی (۱۳۹۱) نشان می‌دهد که رابطه سبک رهبری و رفتارهای مربیان با عملکرد، انگیزش، میزان رضایت و انجام کارهای گروهی معنی‌دار است. واقعیت این است که شیوه رهبری، رفتارها، ادراک‌ها و تصمیم‌های او و ورزشکاران و پیامدهای تیمی را تحت تأثیر قرار می‌دهد، مربی برای مدیریت تیم، قدرت قانونی دارد و می‌تواند بر ورزشکاران تأثیر بگذارد و از ورزشکاران خود تلاش بیش از حد انتظاری را طلب کند، بنابراین مربی دارای قدرت رهبری است (گودینی، ۱۳۹۱: ۹۸).

از طرفی دیگر یکی از ویژگی‌های ورزشکاران که از رفتار رهبر تأثیر می‌پذیرند و بر میزان و شدت عملکرد آنها اثر می‌گذارد؛ انگیزش می‌باشد. انگیزش عامل اصلی تلاش و تقویت رفتارهای ارادی انسان برای رسیدن به هدف می‌باشد. انگیزش پیشرفت^۲ یا موفقیت یکی از انواع انگیزش می‌باشد که در حیطه روانشناسی ورزش از اهمیت خاصی برخوردار است. انگیزش موفقیت ورزشی، به‌صورت نیرویی است که منجر به تلاش، مسئولیت‌پذیری بیشتر، اشتیاق برای ورود به میدان ورزشی می‌گردد و برخوردار از خصوصیت رقابت جویی بالا را نمایان می‌سازد. ورزشکاری که از انگیزه‌ی موفقیت برخوردار است، از سرمایه‌ی عظیمی، در استمرار تلاش و تمرین برای مسابقه سود می‌برد در حالی که افراد با انگیزش موفقیت پائین در شرایط رقابتی از عملکرد خود لذت نمی‌برند. به نظر می‌رسد انگیزش پیشرفت بر بسیاری از رفتارها، افکار و احساسات از جمله انتخاب نوع فعالیت، تلاش برای پیگیری اهداف و پشتکار به دنبال مواجهه با شکست تأثیر دارد (ملک‌زاده و هادوی، ۱۳۹۵: ۶۱).

از دیدگاه آله‌مایو و همکاران^۳ (۲۰۱۶) انگیزش موفقیت به‌عنوان نیرویی است که باعث تلاش، مسئولیت‌پذیری بیشتر، اشتیاق برای ورود به میدان ورزشی و رقابت با حریفان و برخوردار از خصوصیت رقابت‌جویی بالا می‌شود، خود را نمایان می‌سازد و ورزشکاری که از انگیزه موفقیت بالایی برخوردار است از یک سرمایه عظیم در استمرار تلاش و تمرین برای مسابقه سود می‌برد (آله‌مایو و همکاران، ۲۰۱۶: ۳۵).

رفتار مربی متغیرهای متعددی را تحت تأثیر قرار می‌دهد و با توجه به این که ورزشکاران و مربیان دائماً در تعامل با یکدیگر هستند و متأثر از هم می‌باشند، به نظر می‌رسد که تعهد ورزشکاران نیز از جمله این متغیرها باشد و از متغیرهایی که می‌تواند تحت تأثیر رفتاری مربی قرار گیرد تعهد ورزشکار است (کیانی، ۱۳۹۴: ۳۲).

به اعتقاد بوم و همکاران^۴ (۲۰۱۵) تعهد ورزشی^۵ عبارت است از ساختار روان‌شناختی که نشان از تمایل و عزم فرد به تداوم مشارکت در فعالیت‌های ورزشی دارد. اخیراً با ارائه مدل تعهد ورزشی، موفقیت‌های بزرگی در تلفیق تعهد با ورزش انجام شده

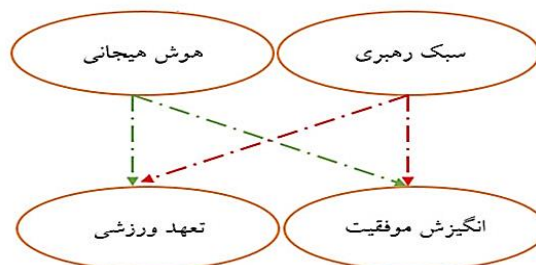
1. Coaching Style
2. Achievement Motivation
3. Alemayehu et.al
4. Bum et.al
5. Sport commitment

است. بنابر تعریف اسکاتلان، تعهد ورزشی عبارت است از ساختار روان‌شناختی که نشان از تمایل و عزم فرد به تداوم مشارکت در فعالیت‌های ورزشی دارد. به عقیده اسکاتلان تعهد ورزشی شامل پنج عامل می‌شود که عبارتند از: لذت ورزشی، جایگزین‌های مشارکتی، سرمایه‌گذاری شخصی، محدودیت اجتماعی و فرصت مشارکت (بوم و همکاران، ۲۰۱۵: ۷۲).

کشتی یکی از قدیمی‌ترین و فراگیرترین ورزش‌های دنیاست و احتمالاً در دوران ماقبل تاریخ با تغییر شکل در جنگ‌های تن به تن و جایگزین کردن مرگ یا صدمات شدید با یک پیروزی نمادین ایجاد شده است. کشتی در ایران به‌عنوان رشته ورزشی ملی مطرح می‌باشد. مقام‌ها و مدال‌های کسب شده در طی چند سال اخیر و حضور مداوم کشتی‌گیران در مسابقات المپیک و کسب مدال برای کشور ایران، دال بر اهمیت این رشته و کشتی‌گیران می‌باشد (اختری، ۱۳۹۴: ۱).

کشتی از جمله ورزش‌هایی است که لحظات و ثانیه‌ها تعیین‌کننده برد و باخت ورزشکار می‌باشد. بنابراین کشتی‌گیران بایستی از قابلیت‌های روانی بالایی برای موفقیت در میادین مختلف برخوردار باشند. از جمله این قابلیت‌ها: داشتن انگیزش کافی برای رقابت و پیروزی و داشتن هدف در مسابقات می‌باشد. نداشتن انگیزه کافی و عدم روحیه رقابت‌گری در کشتی‌گیران می‌تواند یکی از عوامل نتایج نه‌چندان در حد انتظار در میادین و عرصه‌های ورزشی و کاهش تعهد کشتی‌گیران باشد. این موضوع در سطح ورزش حرفه‌ای، به‌ویژه باعث از دست دادن ورزشکاران نخبه و مستعد شده و هزینه‌های گزاف مادی و معنوی به باشگاه‌ها و تیم‌ها تحمیل می‌کند (شعبانی‌بهار و همکاران، ۱۳۹۰: ۹۳). همچنین با نظری دقیق به اجرای سطوح مختلف مسابقات و رقابت‌های ورزشی مشاهده می‌شود که، تعداد زیادی از ورزشکاران با وجود اینکه دارای سطوح بالایی از قابلیت‌ها و مهارت‌های اجرایی هستند، به دلیل عدم انگیزه و وجود سبک‌ها و رفتارهای نادرست مربیگری و همچنین پایین بودن هوش هیجانی مربیان، قادر به ارائه کلیه توانایی‌های بالقوه خویش نیستند و در نتیجه، عدم انگیزه از میزان تفکر، تمرکز، توجه، تسلط، تصمیم‌گیری و تعهد آنان کاسته است. پیامد تمامی این عوارض، کاهش بازدهی و کیفیت سطح عملکرد ورزشی افراد می‌باشد. همچنین مربیان به لحاظ اینکه با شغلی پر دردسر، مشکل‌آفرین، پرمسئولیت و حجم کاری زیاد روبه‌رو بوده، بیشتر از افراد عادی دچار استرس می‌شوند.

به‌طور کلی با توجه به مطالب ذکر شده در رابطه با هوش هیجانی و نقش سبک رهبری مربیان به‌عنوان عوامل مهم برانگیزاننده ورزشکاران و استفاده مناسب از آنها که در بروز هر نوع رفتاری در ورزش تأثیرگذار می‌باشد و با توجه به نادر بودن تحقیقات جدید درباره نقش هوش هیجانی و سبک رهبری مربیان در انگیزش موفقیت و تعهد ورزشی ورزشکاران بر اساس مدل‌سازی معادلات ساختاری محقق به‌دنبال پاسخ دادن به این سؤال است که هوش هیجانی و سبک رهبری مربیان چه تأثیری بر انگیزش موفقیت و تعهد کشتی‌گیران نخبه ایران دارد؟

شکل ۱: مدل مفهومی تحقیق

روش‌شناسی پژوهش

هدف از انجام این تحقیق نقش هوش هیجانی و سبک رهبری مربیان در انگیزش موفقیت و تعهد کشتی‌گیران نخبه ایران با استفاده از مدل معادلات ساختاری می‌باشد، این تحقیق از نظر هدف، کاربردی، از نظر استراتژی، همبستگی است که به روش

میدانی اجرا می‌گردد. جامعه آماری تحقیق شامل کلیه کشتی‌گیران (آزاد و فرنگی) حاضر در نیمه اول سال ۱۳۹۶ در اردوی تیم ملی است که تعداد آنها ۱۵۶ نفر (۷۸ نفر آزاد و ۷۸ نفر فرنگی) می‌باشد ($N=156$). به علت محدود بودن جامعه آماری، تعداد نمونه آنها با جامعه آماری برابر در نظر گرفته شد ($n=156$) که پس از توزیع و جمع‌آوری پرسشنامه‌ها تعداد ۱۴۴ نفر به صورت صحیح به پرسشنامه‌ها پاسخ دادند.

در این پژوهش از ۴ پرسشنامه زیر جهت گردآوری داده‌ها استفاده گردید:

پرسشنامه هوش هیجانی لان و همکاران (۲۰۰۹) دارای ۳۳ سؤال، مقیاس رهبری در ورزش چلادوری (۱۹۸۰) دارای ۴۰ سؤال، پرسشنامه انگیزش پیشرفت رابرتز و ترشر (۱۹۹۸) دارای ۱۲ سؤال و پرسشنامه تعهد ورزشی اسکاتلان و همکاران (۱۹۹۳) دارای ۲۶ سؤال می‌باشد که هر ۴ پرسشنامه بر اساس مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت متغیرهای مورد نظر را ارزیابی می‌کنند. پایایی پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۷۱، ۰/۷۰، ۰/۷۲ و ۰/۷۲ و پایایی ترکیبی (پایایی سازه)، به ترتیب ۰/۷۱، ۰/۷۴، ۰/۷۰ و ۰/۸۱ به دست آمد. روایی همگرا با توجه به بار عاملی و میزان میانگین واریانس‌های استخراجی (AVE) به دست آمده که بیشتر از ۰/۵ به دست آمد، در نتیجه شرط روایی پرسشنامه تأیید گردید. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی و از روش‌های آمار استنباطی نظیر آزمون کلموگروف اسمیرنوف، مدل معادلات ساختاری و همچنین نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۱۸ و SMART-PLS استفاده شد.

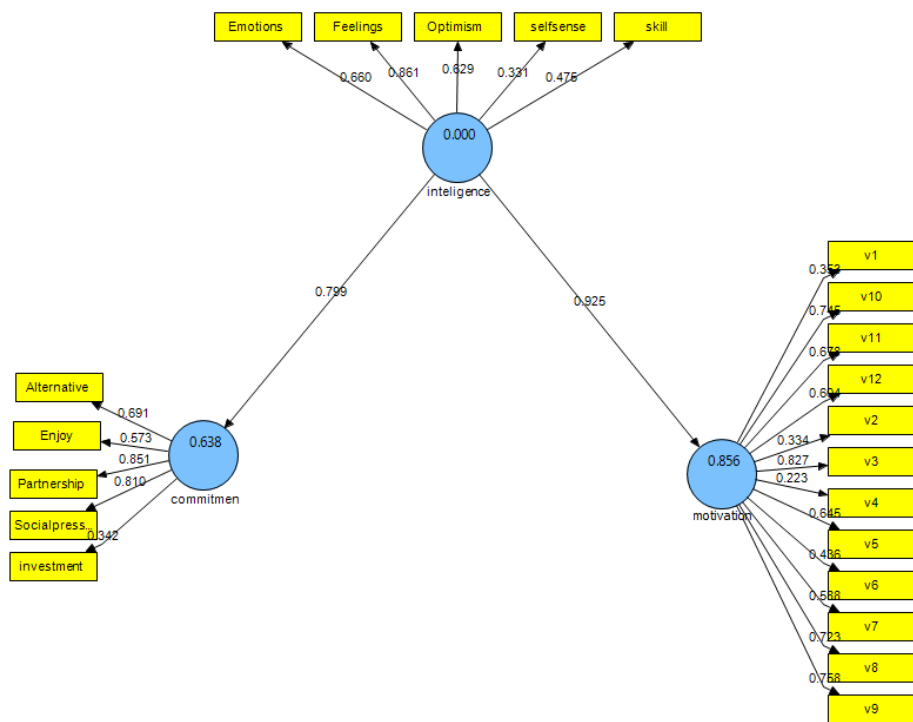
یافته‌های پژوهش

یافته‌های توصیفی مربوط به آزمودنی‌ها نشان داد، از بین ۱۴۴ پاسخ دهنده از کل نمونه مورد بررسی تعداد ۲۱ نفر در مقطع زیر دیپلم و دیپلم (۱۴/۶۰ درصد)، تعداد ۳۶ نفر در مقطع فوق دیپلم (۲۵ درصد)، تعداد ۵۴ نفر در مقطع کارشناسی (۳۷/۵۰ درصد) و تعداد ۳۳ نفر در مقطع کارشناسی‌ارشد و بالاتر (حدود ۲۲/۹۰ درصد) در حال تحصیل بودند. همچنین وضعیت سن شرکت‌کنندگان مورد بررسی نشان داد از بین افراد نمونه تعداد ۱۸ نفر زیر ۲۰ سال (۱۲/۵۰ درصد)، تعداد ۳۹ نفر بین ۲۰ تا ۲۵ سال (۲۷/۱۰ درصد)، تعداد ۷۶ نفر بین ۲۶ تا ۳۰ سال (۵۲/۸۰ درصد) و تعداد ۱۱ نفر بالای ۳۱ سال (۷/۶۰ درصد) سن داشتند. همچنین نتایج نشان داد که تعداد ۲۱ نفر زیر ۸ سال (۲۱ درصد)، تعداد ۴۱ نفر بین ۸ تا ۱۲ سال (۲۸/۵۰ درصد)، تعداد ۵۱ نفر بین ۱۳ تا ۱۵ سال (۳۵/۴۰ درصد) و تعداد ۳۱ نفر بالای ۱۵ سال (۲۱/۵۰ درصد) سابقه‌ی ورزشی داشتند. همچنین یافته‌های توصیفی نشان می‌دهد که بین همه زیر متغیرهای هوش هیجانی با تعهد و انگیزش ارتباط معنادار وجود دارد (جدول ۱).

جدول ۱: ماتریس همبستگی بین زیر متغیرهای هوش هیجانی با تعهد و انگیزش موفقیت

هوش هیجانی	خوش بینی	بکارگیری عواطف	مهارت‌های اجتماعی	خودتنظیمی	ارزیابی احساسات خود	ارزیابی احساسات دیگران	
۰/۶۸۷	۰/۷۰۹	۰/۵۶۷	۰/۲۸۰	۰/۵۶۷	۰/۲۲۸	۰/۷۰۸	فشارهای اجتماعی
۰/۶۸۹	۰/۶۸۱	۰/۵۱۱	۰/۲۴۶	۰/۵۳۱	۰/۳۰۵	۰/۷۲۵	فرصت‌های مشارکت
۰/۶۹۴	۰/۳۱۷	۰/۴۳۱	۰/۴۸۱	۰/۵۵۵	۰/۴۷۵	۰/۵۰۳	تعهد و لذت بخشی
۰/۶۱۱	۰/۳۷۹	۰/۴۷۲	۰/۳۷۷	۰/۵۸۲	۰/۲۹۰	۰/۵۰۹	مشغولیت جایگزین
۰/۲۱۸	۰/۲۰۱	۰/۲۹۸	۰/۳۹۷	۰/۲۸۵	۰/۲۴۵	۰/۲۰۵	سرمایه‌گذاری شخصی
۰/۷۴۹	۰/۶۳۱	۰/۶۲۱	۰/۳۹۰	۰/۶۵۰	۰/۳۱۶	۰/۶۸۵	تعهد
۰/۹۱۱	۰/۶۶۵	۰/۵۶۹	۰/۳۶۲	۰/۶۸۱	۰/۲۸۲	۰/۷۶۱	انگیزش

در آمار استنباطی این پژوهش نتایج نشان می‌دهد که هوش هیجانی مربیان در انگیزش موفقیت و تعهد کشتی‌گیران نخبه ایران نقش دارد (شکل ۲).

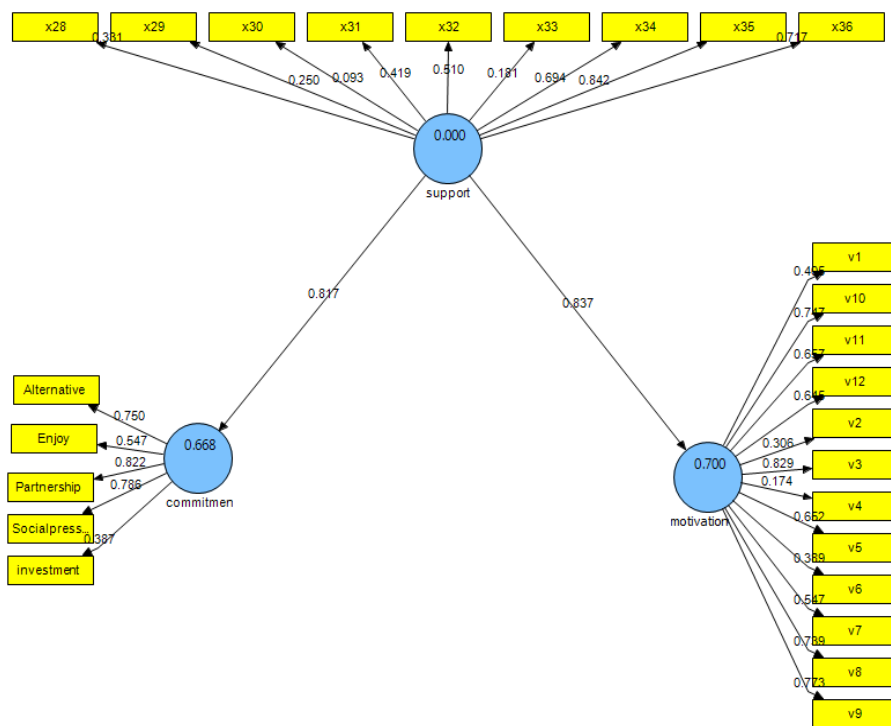
شکل ۲: شاخص‌های برازش مدل نقش هوش هیجانی مریبان در انگیزش موفقیت و تعهد کشتی‌گیران نخبه

نتایج تحلیل‌های مربوط به شکل (۲) نشان داد که ضریب تأثیر یا ضریب مسیر هوش هیجانی مریبان در انگیزش موفقیت کشتی‌گیران ۰/۹۲۵ محاسبه شده است؛ همچنین مقدار آماره تی ۶۵/۴۳ می‌باشد و سطح معنی‌داری نیز ۰/۰۰۱ به‌دست آمده است لذا با توجه به این سطح معنی‌داری می‌توان گفت که هوش هیجانی مریبان در انگیزش موفقیت کشتی‌گیران تأثیر مستقیم، مثبت و معنی‌داری دارد زیرا سطح معنی‌داری به‌دست آمده کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد. همچنین نتایج نشان داد که ضریب تأثیر یا ضریب مسیر هوش هیجانی مریبان بر تعهد کشتی‌گیران ۰/۷۹۹ محاسبه شده است همچنین مقدار آماره تی ۲۲/۱۹ می‌باشد و سطح معنی‌داری نیز ۰/۰۰۱ به‌دست آمده است. لذا با توجه به این سطح معنی‌داری می‌توان گفت که هوش هیجانی مریبان در انگیزش موفقیت کشتی‌گیران تأثیر مستقیم، مثبت و معنی‌داری دارد زیرا سطح معنی‌داری به‌دست آمده کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد (جدول ۲).

جدول ۲: نتایج نقش هوش هیجانی مریبان در انگیزش موفقیت و تعهد

نتیجه	سطح معنی‌داری	آماره تی	ضریب مسیر	
تأیید	۰/۰۰۱	۶۵/۴۳	۰/۹۲۵	هوش هیجانی مریبان \leq انگیزش موفقیت
تأیید	۰/۰۰۱	۲۲/۱۹	۰/۷۹۹	هوش هیجانی مریبان \leq تعهد

همچنین نتایج تحقیق نشان داد که سبک حمایت اجتماعی مریبان در انگیزش موفقیت و تعهد کشتی‌گیران نخبه ایران نقش دارد (شکل ۳).

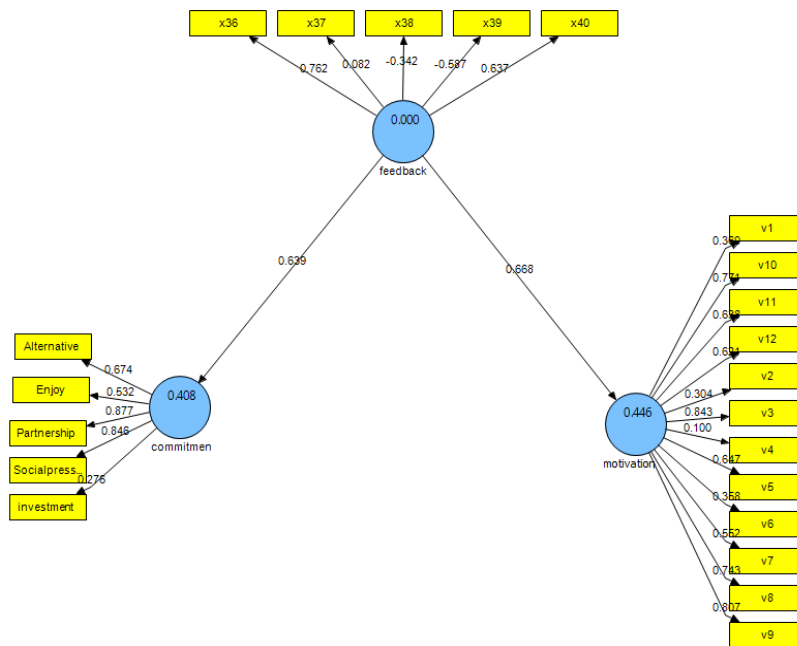
شکل ۳: شاخص‌های برازش مدل نقش سبک حمایت اجتماعی مریبان در انگیزش موفقیت و تعهد کشتی‌گیران نخبه

نتایج تحلیل‌های مربوط به شکل (۳) نشان داد که ضریب تأثیر یا ضریب مسیر سبک حمایت اجتماعی مریبان در انگیزش موفقیت کشتی‌گیران ۰/۸۳۷ محاسبه شده است. همچنین مقدار آماره تی ۳۸/۰۲ می‌باشد و سطح معنی‌داری نیز ۰/۰۰۱ به دست آمده است لذا با توجه به این سطح معنی‌داری می‌توان گفت که سبک حمایت اجتماعی مریبان در انگیزش موفقیت کشتی‌گیران تأثیر مستقیم، مثبت و معنی‌داری دارد زیرا سطح معنی‌داری به دست آمده کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد. همچنین نتایج نشان داد که ضریب تأثیر یا ضریب مسیر سبک حمایت اجتماعی مریبان بر تعهد کشتی‌گیران ۰/۸۱۷ محاسبه شده است همچنین مقدار آماره تی ۲۶/۵۱ می‌باشد و سطح معنی‌داری نیز ۰/۰۰۱ به دست آمده است. لذا با توجه به این سطح معنی‌داری می‌توان گفت که سبک حمایت اجتماعی مریبان در انگیزش موفقیت کشتی‌گیران تأثیر مستقیم، مثبت و معنی‌داری دارد زیرا سطح معنی‌داری به دست آمده کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد (جدول ۳).

جدول ۳: نتایج نقش سبک حمایت اجتماعی در انگیزش موفقیت و تعهد

نتیجه	سطح معنی‌داری	آماره تی	ضریب مسیر	
تأیید	۰/۰۰۱	۳۸/۰۲	۰/۸۳۷	سبک حمایت اجتماعی ≤ انگیزش موفقیت
تأیید	۰/۰۰۱	۲۶/۵۱	۰/۸۱۷	سبک حمایت اجتماعی مریبان ≤ تعهد

در نهایت نتایج دیگر تحقیق نشان داد که سبک بازخورد مثبت مریبان در انگیزش موفقیت و تعهد کشتی‌گیران نخبه ایران نقش دارد (شکل ۴).

شکل ۴: شاخص‌های برازش مدل نقش سبک بازخورد مثبت مربیان در انگیزش موفقیت و تعهد کشتی‌گیران نخبه

نتایج تحلیل‌های مربوط به شکل (۴) نشان داد که ضریب تأثیر یا ضریب مسیر سبک بازخورد مثبت مربیان در انگیزش موفقیت کشتی‌گیران ۰/۶۸۸ محاسبه شده است همچنین مقدار آماره تی ۴/۴۷ می‌باشد و سطح معنی‌داری نیز ۰/۰۰۱ به‌دست آمده است. لذا با توجه به این سطح معنی‌داری می‌توان گفت که سبک بازخورد مثبت مربیان بر انگیزش موفقیت کشتی‌گیران تأثیر مستقیم، مثبت و معنی‌داری دارد زیرا سطح معنی‌داری به‌دست آمده کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد. همچنین نتایج نشان داد که ضریب تأثیر یا ضریب مسیر سبک بازخورد مثبت مربیان در تعهد کشتی‌گیران ۰/۶۳۹ محاسبه شده است همچنین مقدار آماره تی ۲/۴۰ می‌باشد و سطح معنی‌داری نیز ۰/۰۰۱ به‌دست آمده است. لذا با توجه به این سطح معنی‌داری می‌توان گفت که سبک بازخورد مثبت مربیان در تعهد ورزشی کشتی‌گیران تأثیر مستقیم، مثبت و معنی‌داری دارد زیرا سطح معنی‌داری به‌دست آمده کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد (جدول ۴).

جدول ۴: نتایج نقش سبک بازخورد مثبت در انگیزش موفقیت و تعهد

نتیجه	سطح معنی‌داری	آماره تی	ضریب مسیر	
تأیید	۰/۰۰۱	۴/۴۷	۰/۶۶۸	سبک بازخورد مثبت مربیان \leq انگیزش موفقیت
تأیید	۰/۰۰۱	۲/۴۰	۰/۶۳۹	سبک بازخورد مثبت مربیان \leq تعهد

بحث و نتیجه‌گیری

امروزه یکی از جنبه‌ها و ابعاد مربیگری، انتخاب شیوه و سبک مربیگری در تیم و به‌کار بردن هوش هیجانی بالا است، زیرا در واقع مربیان همان رهبران تیم محسوب می‌شوند. همان‌گونه که رهبری، فرآیند نفوذ بر کارکنان است، مربی باهوش نیز باید با نفوذ بر اعضای تیم با ایجاد انگیزش، سخت‌کوشی و تعهد و رضایت‌مندی به اهداف تیمی دست یابند. یک مربی موفق کسی است که بتواند با بکارگیری یک سبک مناسب مربیگری به ورزشکاران در بهبود دامنه وسیعی از مهارت‌ها و توسعه آنها به‌ویژه در ابعاد جسمانی، تکنیکی، تاکتیکی و روان‌شناختی کمک کند. لذا این تحقیق با هدف نقش هوش هیجانی و سبک رهبری مربیان در انگیزش موفقیت و تعهد کشتی‌گیران نخبه ایران با استفاده از مدل معادلات ساختاری انجام گردید.

یافته‌های تحقیق نشان داد، با توجه به ضریب تأثیر هوش هیجانی مربیان در انگیزش موفقیت کشتی‌گیران (۰/۹۲۵) و همچنین ضریب تأثیر هوش هیجانی مربیان در تعهد کشتی‌گیران (۰/۷۹۹) در سطح $\alpha=0/05$ می‌توان گفت که هوش هیجانی مربیان در انگیزش موفقیت و تعهد ورزشی کشتی‌گیران تأثیر مستقیم، مثبت و معنی‌داری دارد. این نتایج با نتایج تحقیقات آله‌مایو و همکاران (۲۰۱۶)، بوم و همکاران (۲۰۱۵)، موسوی والا (۱۳۹۵) و حسن نایی و همکاران (۱۳۹۴) هم‌خوانی دارد. لذا به نظر می‌رسد که هوش هیجانی و انگیزش پیشرفت شاخص مهمی برای تعیین تحمل سختی تمرین و تلاش هنگام رقابت و رسیدن به موفقیت می‌باشد. زیرا هوش هیجانی باعث ایجاد انگیزه، همدلی کردن و به‌وجود آمدن اعتماد به نفس و خودآگاهی در ورزشکاران می‌گردد. مربیانی که بیشتر به ویژگی‌های روحی و روانی ورزشکاران توجه کرده و به آنها بازخورد به هنگام مثبت داده‌اند می‌توانند نقش مثبتی در افزایش موفقیت و همچنین تعهد ورزشکاران به تیم و رشته ورزشی خود داشته باشند. سطوح بالای هوش هیجانی ارزیابی فرد را افزایش می‌دهد و سبب عملکرد بهتر او در وقایع می‌شود.

از دیگر نتایج تحقیق این بود که با توجه به ضریب تأثیر سبک حمایت اجتماعی مربیان در انگیزش موفقیت کشتی‌گیران (۰/۸۳۷) و همچنین سبک حمایت اجتماعی مربیان در تعهد کشتی‌گیران (۰/۸۱۷) در سطح $\alpha=0/05$ می‌توان گفت که سبک حمایت اجتماعی مربیان در انگیزش موفقیت و تعهد ورزشی کشتی‌گیران تأثیر مستقیم، مثبت و معنی‌داری دارد. این نتیجه با نتایج تحقیقات بوم و همکاران (۲۰۱۵)، کریمی و همکاران (۱۳۹۴) و سویر و همکاران (۲۰۱۴) هم‌خوانی دارد. به نظر می‌رسد که افزایش ارتباط صمیمی و دوستانه مربیان با ورزشکاران و توجه به نیازهای فردی، عاطفی و اجتماعی آنان، می‌تواند تمایلات درونی و انگیزش ورزشکاران را در رسیدن به موفقیت افزایش دهد.

علاوه بر این ارائه‌ی رفتارهای حمایتی از سوی مربی، فضای رابطه‌ی دوسویه‌ی مربی و ورزشکاران ایجاد می‌کند که تعهد ورزشی ورزشکاران را افزایش می‌دهد. این خصوصیات و ویژگی‌هایی همچون احترام، تشویق ورزشکاران برای رسیدن به حداکثر توان خود، ایجاد فرصت برای خلاقیت، مشارکت دادن ورزشکاران در تصمیم‌گیری، برقراری روابط دوستانه و صمیمی، توجه به تفاوت‌های فردی و مقایسه‌ی پیشرفت هر ورزشکار با خودش را در بر می‌گیرد.

در نهایت یافته‌های تحقیق نشان داد که با توجه به ضریب تأثیر سبک بازخورد مثبت مربیان در انگیزش موفقیت کشتی‌گیران (۰/۶۶۸) و سبک بازخورد مثبت مربیان در تعهد کشتی‌گیران (۰/۶۳۹) در سطح $\alpha=0/05$ می‌توان گفت که سبک رهبری بازخورد مثبت مربیان در انگیزش موفقیت و تعهد ورزشی کشتی‌گیران تأثیر مستقیم، مثبت و معنی‌داری دارد. این نتیجه با نتایج تحقیقات حسن نایی و همکاران (۱۳۹۴)، فتحی و نوروزی (۱۳۹۲)، توروس (۲۰۱۰) و آله‌مایو و همکاران (۲۰۱۶)، سویر و همکاران (۲۰۱۴) هم‌خوانی دارد. به نظر می‌رسد که ورزشکارانی که بازخورد بیشتری از مربیان خود می‌گیرند و عملکرد آنها مورد تقدیر و تشویق قرار گرفته و پاداش دریافت می‌کنند انگیزه بیشتری برای پیشرفت دارند.

ورزشکاران رشته‌های مختلف علی‌الخصوص ورزش‌های انفرادی مانند کشتی که موفقیت در آنها نیاز به تلاش، تمرینات سخت و شبانه‌روزی و حضور در اردوهای طولانی‌مدت دارد و تمام بار استرس و هیجان‌های ناشی از مسابقات بر دوش ورزشکار است، می‌تواند منجر به ترک ورزش شود. لذا نیاز به پشتوانه‌ی روحی در چنین شرایط سخت و نفس‌گیر دارد. یکی از عوامل عملکردی که التزام بازیکنان را به تیم افزایش می‌دهد، تعهد است. لذا سبک‌های رهبری مناسب سبب وفاداری، وابستگی عاطفی به‌طور کلی در بازیکنان ایجاد تعهد نمایند.

در نتیجه می‌توان گفت که مربیان جایگاه والایی در برنامه‌های ورزشی دارند و نقش آنان به حدی مهم است که محور اصلی و سکندار تیم‌های ورزشی تلقی می‌شوند. آنها در توسعه و پیشرفت ورزشکاران نقش حیاتی دارند و بازیکنان را با مهارت‌ها و دانش مورد نیاز آشنا می‌کنند و موجب موفقیت آنها در ورزش می‌شوند. رفتار مربی می‌تواند تأثیر بسیار زیادی در موفقیت کشتی‌گیران در صحنه‌های ورزشی داشته باشد. رفتارهای مربی می‌تواند پیش‌بینی‌کننده‌ی ارضای نیازهای روانی پایه و انگیزش خودمختاری باشد. رفتارهای حمایتی و بازخورد مثبت مربی به بازیکن استقلال می‌دهد و فرصتی را برای انتخاب و شرکت در تصمیم‌گیری برای وی فراهم می‌آورد، در حالی که از کمترین فشار و اجبار استفاده می‌شود.

لذا به طور کلی به مسئولین فدراسیون کشتی پیشنهاد می‌گردد که ۱- به هوش هیجانی که به عنوان یکی از ویژگی‌های شخصیتی مهم مربیان کشتی است توجه لازم داشته باشند زیرا هوش هیجانی باعث ایجاد انگیزه، همدلی کردن و به وجود آمدن اعتماد به نفس و خودآگاهی در کشتی‌گیران می‌گردد. مربیانی که بیشتر به ویژگی‌های روحی و روانی ورزشکاران توجه کرده و به آنها بازخورد به هنگام و مثبت داده‌اند می‌توانند نقش مثبتی در افزایش موفقیت و همچنین تعهد کشتی‌گیران به تیم و رشته ورزشی کشتی داشته باشند. ۲- در دوره‌های مربیگری به مربیان کشتی تکنیک‌ها و راهکارهای افزایش انگیزش موفقیت کشتی‌گیران آموزش داده شود. ۳- جهت برگزاری دوره‌های آموزشی برای ارتقاء دانش و آگاهی مربیان کشتی نسبت به ویژگی‌های این سبک‌های رهبری اقدام نمایند. ۴- با ایجاد فضای مناسب و باورها و ارزش‌های مشترک بتوانند محیطی ایجاد کنند که با افزایش انگیزه باعث افزایش تعهد ورزشکاران و پیشرفت ورزشی آنها شود.

منابع

- اختری، هادی (۱۳۹۴). ارتباط هوش هیجانی و انگیزش پیشرفت با ادراک موفقیت کشتی‌گیران تیم ملی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد واحد اسلامشهر، ۲۳-۱.
- بیگمی، زهرا؛ خبیری، محمد؛ هنری، حبیب (۱۳۹۵). «نقش سبک رهبری مربیان لیگ برتر فوتبال در پیش‌بینی هوش هیجانی بازیکنان»، مطالعات مدیریت ورزشی، سال دوم، شماره ۱۷، ۲۰۱-۲۱۸.
- حسن نایی، افسانه (۱۳۹۵). ارتباط ابعاد رفتار رهبری و انگیزش موفقیت با عملکرد تیمی بازیکنان زن سوپر لیگ بسکتبال ایران، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج، ۱۰۲.
- حسن نایی، افسانه؛ هادوی، سیده فریده (۱۳۹۵). «ارتباط ابعاد رفتار رهبری و انگیزش موفقیت با عملکرد تیمی بازیکنان زن سوپر لیگ بسکتبال ایران»، دومین همایش ملی تربیت‌بدنی، تهران: انجمن توسعه و ترویج علوم و فنون بنیادین، ۵۲.
- شعبانی‌بهار، غلامرضا؛ عرفانی، نصراله؛ پارساجو، علی (۱۳۹۰). «رابطه بین سبک رهبری و هوش هیجانی مربیان تیم‌های ورزشی شرکت کننده در نهمین المپیاد فرهنگی ورزشی دانشجویان پسر دانشگاه‌های سراسر کشور»، مجله مدیریت ورزشی، سال اول، شماره ۸، ۱۰۵-۹۳.
- علی محمدی، رفعت؛ نادریان جهرمی، مسعود (۱۳۹۲). «ارتباط مهارت‌های روان‌شناختی با نمره ارزشیابی داوران در لیگ برتر ایران»، دومین کنگره بین‌المللی علم و فوتبال، تهران: فدراسیون ملی فوتبال، ۱۱۱.
- غفوری، مهدی؛ شهبازی، مهدی؛ رستگار، پریسا؛ فاتحی، احسان (۱۳۹۲). «بررسی وضعیت هوش هیجانی ورزشکاران نخبه زن و مرد رشته‌های تیمی و انفرادی»، نشریه رشد و یادگیری حرکتی ورزشی، سال ۵، شماره ۴، ۱۰۵-۹۱.
- فتحی، حسن؛ نوروزی، رسول (۱۳۹۲). «رابطه سبک‌های رهبری مربیان با انگیزش پیشرفت و تعهد ورزشی جودوکاران لیگ برتر ایران»، نشریه مطالعات مدیریت ورزشی، سال اول، شماره ۱۸، ۱۱۶-۱۰۱.
- کریمی، مریم؛ حیدری‌نژاد، صدیقه؛ شفیع‌نیا، پروانه؛ نوروزی، علی محمد (۱۳۹۴). «بررسی ارتباط بین رفتار رهبری مربیان با انگیزش موفقیت و اجتناب از شکست در بازیکنان زن تیم‌های والیبال»، پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی، سال سوم، شماره ۴۰، ۱۲ پی‌پی، ۲۱-۳۳.
- کیانی، روح‌الله (۱۳۹۴). ارتباط سبک‌های رهبری مربیان کیوکوشین کاراته با تعهد ورزشی ورزشکاران نخبه باشگاه‌های شهر تهران، پایان‌نامه کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اسلامشهر، ۳۲.
- گودینی، حسن (۱۳۹۱). ارتباط سبک رهبری مربیان با جو انگیزشی بازیکنان نخبه رشته‌های رزمی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج، ۹۸.
- معتمدی، جلال (۱۳۹۴). ارتباط هوش هیجانی با سبک‌های رهبری مربیان تیم‌های ملی رشته‌های رزمی رینگ ایران، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اسلامشهر، ۱۱-۱۳.

- ملک زاده، رضا؛ هادوی، سیده فریده (۱۳۹۵). استعدادیابی فوتسال، تهران: انتشارات حتمی، ۵۶-۶۱
- موسوی والا، سیده زینب (۱۳۹۵). ارتباط بین هوش هیجانی و خودکارآمدی با انگیزش پیشرفت شناگران نخبه زن ایران، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اسلامشهر، ۹۸.
- Alemayehu, A, Mengistu, S, Beker, G., (2016). "Coaches' Leadership Style and Motivational Climate of Players in South East Ethiopian National League Foot Ball Clubs. *Journal of Tourism, Hospitality and Sports*", *Review of European Studies*, 6(2), 17-35.
- Bum, C, Shin, A, Stephen H., (2015). "The Relationships between Coaches' Leadership Styles, Competitive State Anxiety, and Golf Performance in Korean Junior Golfers". *National Institute for Sport Research Bucharest, Romania*. 20(2), 72-75.
- Soyer, F, Sari, I, Talaghir, L.G., (2014). "The relationship between perceived coaching behavior and achievement motivation: a research in football players". *Procedia- Social and behavioral sciences*, 15(2), 421-425.
- Toros, T., (2010). " Examination of the Relationship Between Autocratic Coaching behaviors Perceived By Elite S portsmen and Their Motive to Approach Success". *World Applied Sciences Journal*, 11(10), 1210-1215.
- Vasiliki, D, Dimitra, S., (2009). "Emotional intelligence, body image and disordered eating attitudes in combat sport athletes", *J Exerc Sci Fitness*. 7(2), 104-11.

به این مقاله این گونه استناد کنید:

خاکساری، غلامرضا؛ صابونچی، رضا؛ سلیمانی، مجید (۱۳۹۸). «نقش هوش هیجانی و سبک رهبری مربیان در انگیزش موفقیت و تعهد کشتی‌گیران نخبه ایران»، پژوهش‌های معاصر در مدیریت ورزشی، ۹ (۱۷)، ۶۹-۷۹.